

STRESZCZENIE

System opieki zdrowotnej wymaga zabezpieczenia całodobowego świadczeń medycznych. Badania epidemiologiczne dotyczące związku między pracą w nocy a występowaniem chorób, zaburzeń i dolegliwości u pracowników zmianowych prowadzone są od ponad 60 lat. Jednak temat życia seksualnego pracowników zmianowych jest kwestią pomijaną. Szczególnie znaczenie może to mieć dla kobiet ze względu na gospodarkę hormonalną związaną z rytmem dobowym. Zawód położnej w Polsce jest zdominowany przez kobiety w ponad 99%. Niestandardowe harmonogramy wymuszają gwałtowne zmiany pory snu i ekspozycji na światło-ciemność. Może to przyczynić się do zwiększonego ryzyka różnych schorzeń, w tym problemów ze zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym.

Celem badań była próba oceny wpływu pracy zmianowej na zdrowie reprodukcyjne, funkcje seksualne oraz zadowolenie z życia, w tym z życia seksualnego położnych.

Badania przeprowadzono od lipca 2019 do maja 2020 na grupie 520 położnych. W badaniach zastosowano standaryzowane kwestionariusze: Indeks Funkcji Seksualnych Kobiety (FSFI) i Zadowolenie z Życia (FZL) oraz autorskie narzędzia badawcze (w zakresie danych demograficzno-społecznych i zdrowia reprodukcyjnego). Wszystkie wyniki przeprowadzone zostały przy zastosowaniu pakietu statystycznego IBM SPSS 23. Największą grupę wśród badanych położnych (39,6%) stanowiły osoby ze stażem powyżej 16 lat, a najmniejszą (11%) ze stażem 11-15 lat.

Praca zmianowa negatywnie wpływa na zdrowie reprodukcyjne i seksualne oraz powoduje konflikty między życiem zawodowym a prywatnym. Położne pracujące zmianowo ze zmianą nocną częściej doświadczają problemów prokreacyjnych oraz zaburzeń funkcji seksualnych. Największe różnice widoczne są w doświadczeniu niepłodności oraz liczbie poronień. Wyniki FSFI pokazały jednoznacznie niekorzystny wpływ pracy zmianowej ze zmianą nocną na funkcjonowanie w różnych wymiarach zdrowia seksualnego.

Należy rozpocząć prace nad opracowaniem wytycznych, które zminimalizują rotacyjność zmian oraz wdrożyć takie harmonogramy pracy, które pozwolą na regenerację sił, odpoczynek oraz, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie położnych w rodzinie i społeczeństwie.

Słowa kluczowe: zdrowie reprodukcyjne, praca zmianowa, praca nocna, zdrowie seksualne, położna, zadowolenie z życia

ABSTRACT

The health care system requires 24-hours-a-day and seven-days-a-week medical services. Epidemiological studies of the relationship between night work and the occurrence of diseases, disorders and ailments in shift workers have been conducted for over 60 years. However, the topic of the sex life of shift workers is an overlooked issue. It may be of particular importance for women due to the hormonal balance related to the circadian rhythm. The profession of midwife in Poland is dominated by women at over 99%. Irregular work schedules necessitate rapid changes in bedtime and light-dark exposure. This can contribute to an increased risk of a variety of medical conditions, including reproductive and sexual health problems.

The aim of this research was to try to assess the impact of shift work on reproductive health, sexual functions and satisfaction with life, including the sexual life, of midwives.

The research was conducted from July 2019 to May 2020 on a group of 520 midwives. Standardized questionnaires were used in the research: the Female Sexual Function Index (FSFI) and Life Satisfaction (FZL) as well as author's research tools (in the field of demographic and social data and reproductive health). All results were carried out using the IBM SPSS 23 statistical package. The largest group among the surveyed midwives (39.6%) were those with more than 16 years of experience, and the smallest group (11%) - with 11-15 years of experience.

Shift work negatively affects reproductive and sexual health and causes work-life conflicts. Midwives working night shifts are more likely to experience reproductive problems and sexual dysfunctions. The greatest differences are seen in the experience of infertility and the number of miscarriages. The FSFI results showed a clearly negative impact of shift work including night shifts on functioning in various dimensions of sexual health.

Work should begin on the development of guidelines that minimize rotation of changes and implement work schedules that will allow for recuperation, rest and ensuring the proper functioning of midwives in the family and society.

Keywords: reproductive health, shiftwork, night shiftwork, sexual health, midwife, life satisfaction